

obokano kripto za shranjevanje kosti. Zanimivo je, da je bila kapela z oltarjem posvečena Janezu Arstniku, tako imamo tu primer, da je bila svojčas uporabljena kot baptisterij, pod katerim je bil ~~polkrožen, xnaaxnaximx~~ ~~pasariš.~~ Z zapadne strani je vodilo v kapelo pet stopnic, vhod je bil polkrožen, nad njim pa niša, v kateri je bil kameniti lev, ki so ga takrat prenesli v župnišče, pa ga ni več. Na vrhu skodlaste strehe je kapela imela latevni podoben stolpič. Okni je imela, proti severu in jugu. Pod južnim oknom je bil vhod v karner. Kapelin zvon iz l. 1606 se od leta 1834 nahaja v Maksimilijanovi cerkvi v Celju. Pri kapeli je bila kaplanija z lastno beneficiatno hišo, ustanovljena l. 1445.

Na pokopališču je stala tudi kapela Roženvenške bratovščine, zgrajena med leti 1701, ko je bila bratovščina ustanovljena in 1719, ko je bil v njeni grobnici pokopan nek duhovnik. Podrli so jo verjetno l. 1826.

Župnišče: Masivna. štirikotna stavba, po Gajšniku baje nekoč templarska komenda s kapelo v priličju sverozapadnega ogla. Tu je prebival ca 1541 Primož Trubar kot laški vikar. Prvo poročilo o gradbenih delih na stavbi je iz l. 1570, ko je Volidor de Montagnana dal napraviti v severnem traktu stopnice, ki jih ni več. Ruže prezidave je izvedel župnik Baltežar Tavčar l. 1615. in to dal ovekovečiti na severnem portalu z napisom B. T. P. A. ~~xxx~~ P. A. P. T. C. L. F. F. 1615 (Balthasar Tautscher Protont. Apost. Patriarchalis Archidiacon. Paroch. Tyber. Canonoc Labacens. Fieri Fecit 1615). Ta napis je delno še ohranjen, poleg pa sta letnici 1707 in MB (Matija Balon) 1836. 24. maja 1684 je župnišče pogorelo, pri obnovi pa je dobilo tako slabo streho, da to urbar posebno omenja. Župnik Matija Balon je v letih 1826-1828 župnišče do dobrega obnovil: obokal je veliko klet, dal sezidati vse 4 arkadne hodnike (ki so nadomestili dotedanje lesene na 3 straneh, medtem ko jih na zapadni strani ni bilo), zamenjal škriljevo streho z opečno, nadomestil leseni hodnik iz župnišča v cerkev z zidanim ter restavriral župnišče zunaj in znotraj, pri čemer je zamenjal prejšnje

južni portal iz l. 1620 ter v vzhodnem traktu vrata vodeča v kuhinjo in sbo za služničad, iz l. 1621. L. 1847 so bile urejene v nadstropju 4 sobe v jugozapadnem oglu, kjer župnik stanuje. Župnik Anton Žuža je župnišče renoviral l. 1886., l. 1936 pa sta bili obnovljeni južna in vzhodna fasada. V predsobi sedanjega župnikove pisarne visi 7 pp opl portretov leških župnikov: kanonika dr. Janeza Evangelista Žuže (1884-1908), kanonika Antona Žuže (1846-1884), Matije Balona (1825-1842), dr. Simona Jožefa Firpassa (1796-1824) z njegovimi biografskimi podatki, Jožefa Kazimirja pl. Führenberga (1766-1795), ki je delal J. A. Straussa iz l. 1785., Adama Ignaca Marina (1734-1764) z letnico 1754 in Janeza Jurija Rainerja (1722-1733). Poleg teh portretov se tukaj nahaja tudi pp opl slika Celovškega Jezusa iz 2. pol. 18. stol.

Opis: Severna fasada: nadstropna, devetosna, okenski okvirji v nadstropju so iz opeke in malte. V pritličju so 3 oke pp line, v vzhodnem delu pa sta 2 pdp kletni okni z zgoraj posnetimi robovi. Portal je ppp z odbijajočema, toskanskima ~~kxix~~ kapiteloma z letnico 1707 ter črkami MBFF 1836 na podpoljih. Portalov lok krasi podolžna polja z romboidi in rožetami, v temenu pa odbit že omenjeni napis B. Tavčarja iz l. 1615. Na zapadnem delu severne fasade je pritlični prizidek z pp vhodom v klet ter z pp oknom s kamenitim okvirjem s porezanimi robovi nad njim.

Zapadna fasada: Je nadstropna, stavbni ogal je v vsej višini iz klesancev. V nadstropju so 3 okenkse osi enake onim na severni fasadi, v pritličju pa je pp okno z ogli posnetimi na ajdovo zrno in z konkavno-trapecasto poljo. Kletni okni pa sta pdp in živo robi. Polkrožni stolp, zgrajen iz poljskega kamena, ne kaže ničesar, kar bi bilo da-table. Južni del zapadne fasade ima 3 osi, klet pa 2 z pdp lini. Okna so vsa predelana. Na jugozapadnem oglu je močan opornik.

Vzhodna fasada: je nadstropna, petosna, okna v nadstropju so enaka drugim,

v pritličju pa sta 2 novejši pp okni, pdp lina in 2 pdp linici s posnetimi robovi.

Južna fasada: je desetosna in dvakrat zalomljena. Portal je pp z pzdima in profilirano gredo ter iz časa Balona. Lini vzhodno njega sta kamnit pdp okvirjih, zapadno njega pa so 3 pp line. V nadstropju so vsa okna predelana, omeniti je le pp okno nad portalom in 2 malce večji okni v kamenitih okvirjih z robovi in profilirano gredo. Prehod v cerkev je zidan ter iz časa Balona.

Po mojem je bilo župnišče prvotno podkvasto ^dpaprto proti jugu in so ga šele v 17. stol. in to ca 1620 zaprli z južnim traktom.

Dvoriščna stran: Slopasti arkadni hodniki opeke so iz časa Balona. Okrogel vodnjak na sredi dvorišča ima črke MBFF 1840, ki označujejo leto, ko ga je dal Balon obnoviti.

Pritličje: Južni trakt ima obokan prostor ter živo-robi ppk portal v pp profilu, vodeč v klet; zapadni trakt ima v prostorih južno stolpa raven ometan prostor, v prostorih severno stolpa pa lesene stropne in zazidano ozko pp lino; severni trakt ima remizo, ki se odpira z zelo širokim lokom, pokriva jo banja s križajočima se sosvodnicama, v severni steni ima zazidano pp okno ter kaže ^apřstovite gradnjo iz lomljenca. Za remizo sledi kuhinja s križnim grebenastim obokom, nato glavna veža z zverženim banjastim obokom ter stopnicami v klet pod vzhodnim traktom, ki ima ppk portal s posnetimi robom. Vsi ti elementi kažejo na 1. pol. 16. stol.; vzhodni trakt ima zašiljen gotski portal z robovi posnetimi na ajdovo arno, ki kaže na 15. stol. Klet ima z križni grebenasti obok, dalje sledi velik kletni prostor z mogočnim slopom v sredini, pokrit z 2 križnima obokoma in dolgo banjo z 2 paroma sosvodnic. Vsi oboki so grebenasti, medtem ko je vhod v klet pp in preprost.

I. nadstropje: Tu sta 2 portala s preklado s profilirano gredo, več enakih

oken in lin ter 2 portala s prekladami in gredami v sami stavbi. V vzhodnem traktu sta veža in kuhinja banjasto obokani, medtem ko so ostali prostori ravno kriti.

Podstrešje: Na podstrešju je viden podaljšek stopnic, ki vodijo danes le do I. nadstropja. Sicer se na podstrešju ne da ničesar ugotoviti. O stavbnem razvoju župnijskega kompleksa bi se dalo na splošno reči, da je njegov najstarejši del vzhodni nižji trakt, ki ima portal iz 15. stol., da so v 1. pol. 16. stol. prizidali severni in podkleten ter nekoliko višji zapadni trakt, ki imata oba dva okni iz 16. stol. v zač. 17. stol. pa so zgradili južni trakt, ki poševno veže krajšega vzhodnega in daljšega zapadnega ter obenem premaguje tudi višinsko razliko med omenjenima traktoma. Takrat so tudi sicer morali precej barokizirati župnišče kot so kazali že omenjeni portali.

Mežnarija je stala na sedanjem trgu na jugovzhodnem ogalu pokopališča. Zgrajena je bila v letih 1730-1740, podrti pa l. 1840.

Kaplanija : Imenovana tudi beneficijatna hiša sv. Mihaela, je bila v pritličju zidana, v nadstropju stavba, na jugozapadnem oglu pokopališča. L. 1839. je dobila zidano nadstropje kot stanovanje za 2 kaplana, pritličje pa se je porabilo za šolo. Ta šola se omenja že l. 1578., nato 1602 in 1603, ko je laški učitelj-organist koledoval z otroci do Šentjerneja na "olenjskem". Tu je bila šola do l. 1774., ko je Laško dobilo trivijalko v prostorih starega špitala t.j. sedanja osemletka. Tu je l. 1865 prevedel Dragotin Šauperl "Hamleta", kar je prvi slovenski prevod Shakespeara. Ko so l. 1839. podrli karner, so v severni zid kaplanije vgradili atični relief, predstavljajoč moža, držечеgega na povodcu žival, poleg pa je velika zvezdasta cvetlica. Poleg je velik pp nagrobnik, razdeljen v 4 pasove: l. v reliefu je prikazano Kristusovo vsajenje s spečimi vojaki s slulico, helebardo in samostrelom. Na sarkofagu sta smaj in smrt, na katerih stoji Jezus,

zgoraj zadaj pa je Mozes na Sinaju in Bronasta kača. Nad vsem se vije napisni trak: CONFIDITE EGO VINCI MUNDUM. 2. To je napisni trak pas, širok ca 20 cm. Napis je deloma šitljiv ter je citat iz Janeza Evangelista: ICH BIN DIE AUFERSTEHUNG UND DAS LEBEN WER AN/MICH GLAUBE DER .../ UND WER DA ... MICH DER/ WIRD NIMMERMER...JOHAN XI., 3. Vledi relief klečečih za koncev v J. K. Valvasorja sšrajbarjevega truma, zastavnega imetnika Laškega in obnovitelja novega špitala (+ 1581) in žena Emerenciane roj. Kissel (+ 1571) z groboma ob glavah zgoraj in napisna pasovoma ob strani: MEIN LEBEN UND GEWIN PHILIP: I, ICH LIGE UND SCHLAF DU HERR HEL..., UND ERWACHE DAN MICH PSALM IIII, ... STERBEN IN MEIN. Zadnji pas obsega glavni napis: HIER LIGT BEGRABEN DER EDL. UND EHRWESTE HERR JOHANN BAPTISTA VALVASOR ZUM THURN AM HART, UND PHANND INHABER DER HERRSCHAFFT TIEFFER, DER GESTORBEN IST AM 2. TAG NOVEMBER. DES 1581. JAHR. UND SEIN FRAU EMERENTIANA, DIE ENN GEBARNE KISLIN, UND GESTARBEN IST AM 19. TAG JENUARII DES 72. DEREN BEDER SELL GOTT GENEDIG UND BARMHERZIG SEIN WELLE., AMEN. Nagorbnik zelo dobre izdelave in vreden pozornosti, se je do l. 1833 nahajal v špitalski cerkvi ter so ga l. 1839 vzdali na sedanjo mesto.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana, župnišče pa nekoliko zanemarjeno.

Ostalo: Marijino znamenje stoji na trgu. Ima stopničast podstavek, sestavljen iz 3 stopnjic, prižmatičen podstavek s profiliranim vidcem, kvadratno bazo, steber s kompozitnim kapitelom ter kip Immaculate. Je običajne baročne koncepcije ter iz peščenca. Ima napise: TEMPORE JUBYLAEI RENOVATA 1826/ REN. 1931. NA INIC. ANE MAYER, na podstavku pa kronogram: StatVa haeC DIVae VirgInIs/Mariae/ ereCta ex Voto/ T. P. 3 martii/ 1735. Znamenje je dal postaviti laški meščan Tomaž Perger l. 1735 na vznožju griča Marije Grader.

L. 1779. ga je dal prestaviti na sedanje mesto mestni sodnik in barvar Jakob Hermann. Znamenje je potrebno restavracije.

Ecce homo znamenje: stoji na malem trgu, včasih imenovanem Pri mesnicah. Ima kvadraten podstavek s profilirano bazo in zidcem ter 2 pp polji, nato atiško bazo, kaneliran steber, jonski kapitel, kip Ecce homo pa je v muzeju. Steber je iz apnenca ter kaže klasicističen slog začetka 19. stol. Kip je poškodovan pri nogah. Je dober izdelek iz peščenca in s svojo gracilnostjo že kaže na klasicizem.

Kapela pri mostu je običajnega tipa in sedaj prazna, ker se leseni kip Janeza Nepomuka nahaja v muzeju. Tudi kip je poškodovan pri nogah. Je dobra plastika v naravni velikosti iz 2. pol. 18., morda celo že 19. stol.

Kapela: Južno Laškega stoji zidana Mnina kapela kvadratnega tlorisa z opečno piramidasto streho. Spodaj jo obdaja pravokoten zidec, ob strani sta 2 pp okvirja, pa spredaj pa je spodaj ppk vdolbina s kipom sv. Ane, nad njo pa je pp okvir z letnico 1717. Letnica je črna in nova, a verjetno narejena po stari. Po stilu bi kapela lahko bila iz zač. 18. stol., ko so se tu mimo vršile pasijonske igre iz Laškega k Mariji Gradec.

V Tevčah pri Laškem je rojstni dom dr. Avgušтина Stegenška (1875 -1923), prvega umetnostnega zgodovinarja Stajerske. Dom je sedaj last Aškercev ter je v hiši trgovina tr. podjetja. "Izbira".

Tolsto pir Laškem: Kapela običajnega tipa z ppk vdolbino in zidcem v sredini višine, z razpelom in s sedlasto cementno streho. Izpod kapele izvira "blagoslovljeni ~~xxxix~~ studenec", ki ima svoj izvor pod kkalovjem Huma.

Kapela ima lepo romantično lego tik nad Savinjo.

V Jagočah pri Laškem je velika neoromaska kapela s kvadratnim strešnim stolpičem in uro. Ima neoromaski oltar. Je bp.

Lanišče nad Laškim: Znamenje stoji ob romanski poti na Svetino, višje od onega, katerega omenja Ign. Orožen in naj bi bil iz 15. stoll, a so ga podrli l. 1905. Znamenje je zidano stebrasto s 4 ppk nišami ter z kementito piramidasto straho. Znamenje je v slabem stanju.

Opombe:

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str. 7 - 16 (Laško), zapiski 1961.

Anbei bringen wir die Abbildungen zweier h. Ölgefäße der Stadtpfarrkirche Cilli und Pfarrkirche Tüffer, welche auf der culturhistorischen Landes-Ausstellungen 1883 exponirt waren, und bringen damit jene Artikel, welche in diesen Blättern (Jahrg. 1883 Nr. 8, 9, 10, 11, 12, 1884 Nr. 1, 6, 7, 8, 10 und 1885 Nr. 1) von den kirchlichen Objekten derselben Beschreibung und Abbildungen veröffentlichten, zum Abschlusse.

Die Aufbewahrungs-Apparate für die heiligen Öle sind gewöhnlich Dreikapsel-Gefäße, geformt wie eines in Abbildung erschien im "Kirchenschmuck" 1882, S. 150, um alle drei h. Öle d. i. s. oleum catechumenorum, ol. infirmorum und s. chrisma aufzunehmen. Von diesen beiden ist eines ein Zwilling-Gefäß mit nur zwei Kapseln (ol. catech. und chrisma,) war daher nur für den Gebrauch bei Taufen bestimmt. Das h. Krankenöl war daneben offenbar in einer eigenen, leichter portablen Kapsel verwahrt. Beide Gefäße gehören mit ihrem Ursprunge offenbar dem sechzehnten Jahrhunderte an; Reminiscenzen an die Gothik mischen sich hier mit den Formen der Renaissance. Die stark entwickelten Knäufe (nodi), der einem Masswerksaume ähnlich besetzt unter den Kapseln des einen sind wenigstens den allgemeinen Umrissen nach noch gothisch. Dabei sind ex sie beide zum Gegensatze gegen recht bedeutenden geformten modernen Gefäße gleichen Gebrauches so würdig gestaltet, nicht bloss mit einem ordentlichen Fusse versehen, sondern auch mit decorativen

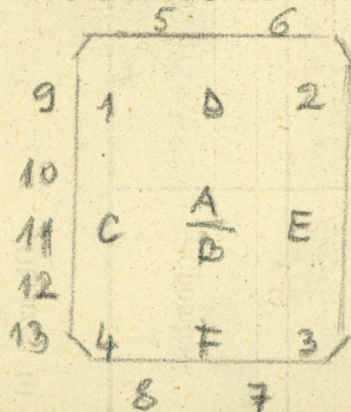
Ansätzen, Kreuzchen, Figürchen und Engelköpfchen geziert.

Über Gefässe für die h. Oele und zur Provision der Kranken, " Der Kirchenschmuck", 1885, XVI Jahrgang. Nr. 4. S. 45.

iz polja baročne ikonografije.

Pod vplivom jezuitskih šol imajo slike 18. stol. posebno ikonografijo; odlikuje jih stroga sistematika in pa slikane devize. (O tem prim. naš članek v Ljubitelju za krščansko umetnost 1914, str. 76-82.) Zanimiv, dosihdob še nepopisan vzgled se najaz nahaja v dveh kupolnato zvođenih kapelah nadžupnijske cerkve v Laškem trgu. Južna je posvečena sv. Frančišku Ksaveriju in obenem ima tabernakelj, zato se vse devize nanašajo na presv. Rešnjo telo. Severna je kapela sv. Križa; misel na križ odseva iz deviz. Prva je leta 1728, druga iz leta 1737. Slikal ju je Janzel Krizoston Vogl, ~~ixx~~ leta 1721 še učenec zasebne gimnazije v Rušah, naročila sta pa delo tudi bivša ruška dijaka, župnika Rainer (1722-1733) in Marinc (1734-1764.; Freske so že precej pobledle, ponekod so že celo izginile pripisi.

V obeh kapelah so ~~slike~~ ^{slike} enako razporejene. Vidiš jih v notranjem oboku svetilnice nad kupolo ~~xx~~ (A), potem v kupolinem svodu (B) ter v

štirih lunetah pod njimi (C-F) in na kozicah-pendentivih (1-4). Krasijo raven sklep oboknic (5-8) ter spodnjo stran obeh slavalokov napram prezbiteriju (9-13). V južni kapeli zremo sv. Ksaverija, kako streže v Benetkah bolnikom (D), kako pridiguje v Indiji (E), kako v kraljestvu Travancor s križem v roki napodi v beg sovražno vojsko (F), kako slednji moli pred Marijino podobo, skušan od treh hudobcev (C). Na vrhu plava, obdan od angelov (B) napram

Božjo Ožeto uspešnosti (A)

V devizah se iskrijo razne misli o pres. Rešnjem Telesu, kakor se lomijo in razpršijo solnčni px žarki v stekleni prizmi. Prečudni zakrament je skrivnostna žrtev, je kakor vol, ki je v smrt odločen (in occisionem partus), veli pripis(1); je kakor solnce, ki vzhaja nad morjem in vsem ljudem sveti (splendet in omnes) (2); vzbuja občudovanje (in admirationem) kakor gledališki oder z daljno razsvetljavo. če se zavesa odgrne(3); vodi koncem vernike kakor ladja jadernica na morju v raznih nevarnostih (per varios casus) (4).

Pelikan, četudi danes brez tolmačenja, je znan evharističen simbol (5). Umevno je, da tudi raca (6) jerihuntska roža(7) in delfin (8) spadata v isti miselni krog. Zaman bi pa ugibali, kakšno devizo naj k tem znakom pripišemo.

Dremajoči lev, ki v spanju bedi (in somno vigilo) izraža mistično življenje evharističnega kralja, ki za oko mrtev, vendar živi, obenem pa spominja na bizantinske podobe spečega Emanuela in na pravir teh predstav, orientalskega fiksnega fiziologa (9). Obložen velblod, ki nima nikdar dovolj (nunquam satis) pota skozi puščavo, izraža potrpežljivost evharistije (10); proti nebu kipeč vodomet, ki neprenehoma teče (assiduus manat) pa obilnost te nebeške hrane (11). Cepljeno in s sadom obloženo drevo, ki tujca hrani (et peregrinum alit) pravi, kako podpira in preživlja ta zakrament vernika - popotnika (12). Sveča pa, ki zaman kaplja na obrežne morske skale in le sebe použiva, uči nasprotnike, da je ves njihov napor zoper sv. evharistijo zastonj in le njim v kvar (vis omnis inanis) (13).

V severni kapeli se najvišje dviga znak Srca Jezusovega, ki se je žrtvovalo za grehe sveta (A). To misel lepo izraža posvetovanje med osebanj presv. Trojice, v čimur se kaže rahla vez s srednjeveškimi misteriji. Bog oče pravi: "Koga naj pošljem?" (Quem mittam?), sv. Duh pa: "Kdo pojde?" (Quis ibit?) Kristus odgovarja: "Glejta, jaz!" (Ecce ego). Angel oznanja to veselo vest s trobento. na kateri fufne h-l-

Srcem Gospodovim, obenem odganja hudobne, ki pestijo ljudi ob straneh Marije Device in zaupljivo stegajo roke proti božjemu Srcu. Vrsta angelov se dalje razpleta in nosi znamenje Gospodovega trpljenja - Veronikon prt, gobo, žeblice, kladivo, križ in sulico (B). Kar se je v nebesih sklenilo, se na zemlji izvrši. Tu vidimo Marijo darovati svoje Deta v templju (D), potem dvanajstletnega Jezusa v hiši svojega Očeta (F) in križanje (E). Zanimiva je dandanes neobičajna predstava Marije presv. Srca (Maria vom Herten), med sedmero src.

Devize se vse nanašajo na križ. Križ je sidro, ki se ga oklepa up barkolomev (in hoc spes naufraga sistit) (1). Križ je vrzel skrivnostno zlo iz sveta kakor ognjenik izbruha notranjo vročino (interimit arcanus aestus) (2); križ je nož, s katerim Bog svojemu Sinu do Srca reže, a njegovo notranjost odkriva (mors intima pandet) (3); križ je kakor Noetova ladja edina rešitev (haec est sola salus) (4) Valeča koklja (5) in čuječ žerjav, ki s kamenčkom v privzdignjeni nogi bedi, da lahko tovariši spijo (6) kažeta, kako se je Kristus žrtvoval za druge. Tudi namizna ura spominja na križ, ker le pod pritiskom zvoni (.....sonas) (7), ravnotako sveča, ki se topi, da razsvetljuje (tabescit et illuminat) (8).

Na slavaloku zremo lekarniške posodice z bridkim zdravilom "bezoah", ki nalik križu vse ozdravlja (cunctis medetur) (9); potem kurilo, ki ga razpihava v angelskih glavicaх posebljen veter, da ogenj zato narašča (agitus augeor); kajti trpljenje, ki se z nevoljo nosi, se še bolj občuti (10). Križ je kakor mavrica, ki sredi deža zagotavlja mir (mediis pacem..) križ kakor luna, ki zahaja in obenem vzbuja upanje na vstajenje (occumbendo ressurgo (12). Križ slednjšč na zvonu odganja blisek in tresek (tulmina pellit), torej v zgodovinskem naziranju hudega duha (12).

Po svoji vsebini so torej te slike znamenite in obenem značilne za versko navdušenje tedanje naobražene duhovščine; povzdigovala je presv. Rešnje telo in Srce Gospodovo. V tem oziru je torej ta umetnost mnogo

bolj sorodna z našo dobo, ko marsikaj, kar je vstvarilo sledečih sto let v okviru jožefinskega razpoloženja.

Avg. Stegenšek: Iz polja baročne ikonografije. , Izvestja.

ČZN. XV. 1919. str. 111 - 113.

Jeden temeljitejših opisov v knjigi je oni iz Laškega trga. Škoda le., da epitafi niso opisani natančneje. Točni, v latinskih majuskulah izklesani napis Valvasorjev na sedanji kaplaji slove: Hie ligt begraben der ell vnd ernvest Herr Johan -Babtista Valvasor zvm Thvrn am Hart vnd Phantin-baber- der Herrschaft Tiffer der gestorben ist am 2 Tag - Novemris des 1581 Jar vnd sein Havefrav Emerentiana - die ein gebarne Kislin so gestarb er ist am 19 Tag -,Janvari des 72 Jar dern jeder Sell Got gnedig - vnd barmherzig sein welle Amen.

Omenjeno bodi, da tu pokopani, na Šrajbarskem turni poleg Krškega (Thurn am Hart) umrli Ivan Krstnik Valvasor našemu kranjskemu historijografu ni il krvni, nego samo poimenski sorodnik. ....

Glasom poslednje volje in določila so prepeljali mrtvega Ivana Krstnika Valvasorja s Šrajbarskega turna v Laški trg, ter pokopali ga v špitalski kapeli, njegovi ustanovi, kjer so mu sorodni Moškoni še sedaj ohranjeni marmornati pomnik. Na tem pomniku sta upodobljena klečeča gospod Ivan Krstnik Valvasor in njegova prva žena Emerencijana; poleg sebe imata izklesano vstajenje Gospodovo (Krist zmagovalec smrti in pekla) in Krist na Oljski gori, a vmes in okoli figuralne alegorije se vijo citati iz sv. pisma; nad njo: Confidite, ego vinci mundum, a pod isto: Ich bin die Auferstehung und das Leben, wer an mich glaubt, wird leben, ob er gleich stürbe, und wer da lebt und glaubt an mich, der wird nimmermehr sterben.

(Johann XI.) Pod tema rekoma in ob straneh obeh ovekovenčencev porazdeljeno, ozir. podloženo grboma Valvazorjev in Kislov, čitaš: Christus ist mein Leben und Sterben ist mein Gewinn (Philippi.) in : Ich liege und schlafe und erwache der Herr halt mich (Psalm III.) Ker epitaf ne omenja niti Matere božje, niti kakega svetnika in ker so svetopisemski ~~stix~~ citati nemški, oziroma izklesani v gotiki, sklepajo veščaki, da sta bila zakonska Valvazorja protestantovske vere. (Confer. P. v. Radics : Johann Welkhard Freiherr von Valvasor, pag. 9. sq.) - Leta 1839. so porušili špitalsko kapelo in našli bakreno krsto pa porabili za litino novega zvonu, ki so ga baš lili (!!), a marmornato ploščo vgradili na vnanji steni sedanje kaplanije, kjer se nahaja še dandanes. Ko sem leta 1894. kopiral ta spominek, obraščal ga je okolo in okolo ogromen živ rožnat grm.

Fr. Podkrajšek: Pripombe k knjigi "Pokopališča pri cerkvah Lavantinske škofije. ČZN. XV. 1919. str. 135, 136.

V noči med 28. in 29. aprilom 1840 je požar med drugim ~~ničjal~~ poškodoval cerkev, stolp in zvonove. Cerkev in stolp so kmalu popravili, leta 1842 pa dobili cerkev tudi nove zvonove.

Jožef Rozman: Matija Balon, slavni Tehant in nadfajmošter Labudske škofije. - Drobttince za leto 1851, Leto VI., 1851, str. 131.